

YANGI O‘ZBEKISTON SHAROITIDA MAHALLA INSTITUTINING YOSHLAR ONGIDA MILLIY QADRIYATLARNI SHAKLLANTIRISHDAGI O‘RNI VA RIVOJLANISH ISTIQBOLLARI

Abdusamatov Ozodbek Olimjon o‘g‘li

Andijon davlat pedagogika instituti

Ijtimoiy va amaliy fanlar fakulteti

*Milliy g‘oya ma‘naviyat asoslari va huquq ta‘limi
yo‘nalishi talabasi*

abdusamatovozodbek0541@gmail.com

Annotatsiya: Mazkur maqolada mahalla institutining yoshlar ongida milliy qadriyatlarni shakllantirishdagi o‘rni, uning tarbiyaviy imkoniyatlari hamda istiqbollari ilmiy jihatdan tahlil qilingan. Shuningdek, oila, mahalla va ta‘lim muassasalari hamkorligining yoshlarning milliy o‘zligini anglash, ma‘naviy-axloqiy fazilatlarini rivojlantirish, vatanparvarlik, fuqarolik mas‘uliyati va milliy qadriyatlarga hurmat ruhida tarbiyalashdagi ahamiyati yoritilgan. Globallashuv va axborot texnologiyalarining jadal rivojlanishi sharoitida yoshlarni turli ma‘naviy tahdidlardan himoya qilish, ularda mafkuraviy immunitetni shakllantirish hamda milliy qadriyatlarni asrab-avaylashning dolzarb masalalari tahlil etilgan. Tadqiqot yakunida mahalla institutining tarbiyaviy salohiyatini yanada oshirishga qaratilgan ilmiy-amaliy taklif va tavsiyalar ishlab chiqilgan.

Kalit so‘zlar: mahalla, yoshlar, milliy qadriyatlar, ma‘naviy tarbiya, vatanparvarlik, fuqarolik mas‘uliyati, mafkuraviy immunitet, oila, ta‘lim, globallashuv.

Аннотация : В данной статье научно рассматривается роль института махалли в формировании национальных ценностей в сознании молодёжи, а также анализируются его воспитательный потенциал и перспективы развития. Особое внимание уделено взаимодействию семьи, махалли и образовательных учреждений в процессе формирования национального самосознания, духовно-нравственных качеств, патриотизма, гражданской ответственности и уважения к национальным традициям у молодого поколения. В условиях глобализации и стремительного развития информационных технологий исследуются вопросы защиты молодёжи от духовных и идеологических угроз, формирования идеологического иммунитета и сохранения национальных ценностей. По результатам исследования разработаны научно-практические рекомендации, направленные на повышение эффективности деятельности института махалли в воспитании молодёжи.

Ключевые слова: махалля, молодёжь, национальные ценности, духовно-нравственное воспитание, патриотизм, гражданская ответственность, идеологический иммунитет, семья, образование, глобализация.

Abstract: This article examines the role of the *mahalla* institution in shaping national values among young people and analyzes its educational potential and future prospects. It

highlights the importance of cooperation between families, *mahalla* institutions, and educational organizations in strengthening national identity, promoting moral and ethical values, fostering patriotism, civic responsibility, and respect for cultural heritage among the younger generation. The study also discusses the challenges posed by globalization and the rapid development of information technologies, emphasizing the need to protect youth from spiritual and ideological threats while strengthening their ideological resilience and preserving national values. Based on the findings, the article proposes scientific and practical recommendations for enhancing the educational capacity of the *mahalla* institution and improving its role in youth development.

Keywords: Mahalla, youth, national values, moral education, patriotism, civic responsibility, ideological resilience, family, education, globalization.

Kirish

Bugungi globallashuv jarayoni, axborot-kommunikatsiya texnologiyalarining jadal rivojlanishi hamda turli madaniyatlarning o‘zaro integratsiyalashuvi yoshlar dunyoqarashi va qadriyatlar tizimiga sezilarli ta’sir ko‘rsatmoqda. Bir tomondan, ushbu jarayonlar yoshlarning bilim olish, zamonaviy kasblarni egallash va xalqaro hamkorlik imkoniyatlarini kengaytirayotgan bo‘lsa, ikkinchi tomondan, milliy o‘zlikni anglash, tarixiy xotirani asrash hamda milliy qadriyatlarni kelgusi avlodga yetkazish masalalarini yanada dolzarb qilib qo‘ymoqda. Shu sababli yoshlar ongida milliy qadriyatlarni shakllantirish, ularda Vatanga sadoqat, milliy g‘urur, ma’naviy barkamollik va fuqarolik mas’uliyatini rivojlantirish bugungi kunning muhim vazifalaridan biri hisoblanadi.

Yangi O‘zbekistonda amalga oshirilayotgan keng ko‘lamli islohotlarda yoshlarni har tomonlama qo‘llab-quvvatlash, ularning intellektual salohiyatini rivojlantirish, ma’naviy-axloqiy tarbiyasini mustahkamlash hamda milliy va umuminsoniy qadriyatlarga hurmat ruhida tarbiyalash davlat siyosatining ustuvor yo‘nalishlari sifatida belgilangan. Bu borada qabul qilingan normativ-huquqiy hujjatlar, davlat dasturlari va strategik rivojlanish konsepsiyalarida mahalla institutining imkoniyatlaridan samarali foydalanish alohida ta’kidlanadi. Mahalla o‘zbek xalqining ko‘p asrlik tarixiy tajribasi asosida shakllangan, jamiyatda o‘zaro hamjihatlik, mehr-oqibat, bag‘rikenglik va ijtimoiy mas’uliyatni qaror toptiruvchi noyob fuqarolik jamiyati institutidir. U nafaqat hududdagi ijtimoiy muammolarni hal etishda, balki yosh avlodni milliy an’ana va urf-odatlar ruhida tarbiyalash, ularda tarixiy xotira va milliy o‘zlikni anglash tuyg‘usini shakllantirishda ham muhim o‘rin tutadi. Ayniqsa, mahallalarda o‘tkaziladigan ma’naviy-ma’rifiy tadbirlar, milliy bayramlar, urf-odatlar, hasharlar, kitobxonlik loyihalari va yoshlar bilan ishlashga qaratilgan dasturlar milliy qadriyatlarning avloddan-avlodga uzviy yetkazilishiga xizmat qilmoqda. Yoshlar ongida milliy qadriyatlarni shakllantirish faqat mahalla zimmasidagi vazifa emas, balki oila, ta’lim muassasalari, davlat organlari va jamoatchilikning o‘zaro hamkorligini talab etadigan uzluksiz tarbiyaviy jarayondir. Aynan mahalla ushbu hamkorlikning markaziy bo‘g‘ini sifatida turli ijtimoiy institutlar faoliyatini muvofiqlashtirib, yoshlarning ma’naviy kamoloti,

bo'sh vaqtini mazmunli tashkil etish, iqtidorini rivojlantirish hamda jamiyat hayotidagi faol ishtirokini ta'minlashga ko'maklashadi.

Shu bilan birga, globallashuv sharoitida ommaviy madaniyatning keng tarqalishi, internet tarmoqlaridagi turli zararli axborot oqimlari, yot g'oyalar va axborot xurujlari ayrim yoshlarning ma'naviy dunyoqarashiga salbiy ta'sir ko'rsatishi mumkin. Bunday sharoitda yoshlarda mafkuraviy immunitetni shakllantirish, tanqidiy fikrlash ko'nikmalarini rivojlantirish hamda milliy qadriyatlarga sodiqlikni mustahkamlash dolzarb vazifaga aylanmoqda. Mazkur jarayonda mahalla institutining tarbiyaviy salohiyatidan samarali foydalanish alohida ahamiyat kasb etadi. Mazkur tadqiqotning maqsadi mahalla institutining yoshlar ongida milliy qadriyatlarni shakllantirishdagi o'rni va imkoniyatlarini ilmiy jihatdan tahlil qilish, mavjud muammolarni aniqlash hamda ushbu yo'nalishdagi faoliyat samaradorligini oshirishga qaratilgan ilmiy-amaliy taklif va tavsiyalar ishlab chiqishdan iborat. Tadqiqot davomida mahalla, oila va ta'lim muassasalari hamkorligining mazmuni, yoshlar tarbiyasiga ta'sir etuvchi omillar hamda milliy qadriyatlarni asrab-avaylash va rivojlantirishning istiqbolli yo'nalishlari tahlil qilinadi. Mazkur tadqiqotning ilmiy va amaliy ahamiyati shundaki, unda mahalla institutining yoshlar tarbiyasidagi zamonaviy imkoniyatlari kompleks yondashuv asosida yoritilib, yoshlar ongida milliy qadriyatlarni shakllantirishning samarali mexanizmlari bo'yicha ilmiy xulosalar va amaliy tavsiyalar ishlab chiqiladi. Tadqiqot natijalari yoshlar siyosatini takomillashtirish, mahalla institutining tarbiyaviy salohiyatini oshirish hamda milliy qadriyatlarni asrab-avaylash va kelgusi avlodga yetkazish bo'yicha amalga oshiriladigan ilmiy va amaliy ishlarda muhim manba bo'lib xizmat qiladi.

Tadqiqot metodologiyasi

Mazkur tadqiqotda mahalla institutining yoshlar ongida milliy qadriyatlarni shakllantirishdagi o'rni, imkoniyatlari va istiqbollarini ilmiy jihatdan tahlil qilish maqsadida zamonaviy ilmiy tadqiqot metodlari majmuasidan foydalanildi. Tadqiqotning metodologik asosini tizimli, institutsional, aksiologik (qadriyatlar nazariyasi), sotsiologik va qiyosiy yondashuvlar tashkil etadi. Mazkur yondashuvlar mahalla institutining tarbiyaviy salohiyatini, yoshlar ma'naviy kamolotiga ta'sir etuvchi omillarni hamda milliy qadriyatlarni shakllantirish mexanizmlarini kompleks tahlil qilish imkonini berdi. Tadqiqotning nazariy asosini O'zbekiston Respublikasining Konstitutsiyasi, "Yoshlarga oid davlat siyosati to'g'risida"gi Qonun, "Fuqarolarning o'zini o'zi boshqarish organlari to'g'risida"gi Qonun, O'zbekiston Respublikasi Prezidenti farmon va qarorlari, shuningdek, yoshlar siyosati, mahalla faoliyati va ma'naviy-ma'rifiy ishlarni rivojlantirishga oid me'yoriy-huquqiy hujjatlar tashkil etdi. Bundan tashqari, mahalliy va xorijiy olimlarning ilmiy ishlari, monografiyalari, dissertatsiyalari, ilmiy maqolalari hamda xalqaro tashkilotlarning yoshlar tarbiyasi, fuqarolik jamiyati va milliy qadriyatlar masalalariga bag'ishlangan tahliliy materiallari o'rganildi.

Tadqiqot jarayonida tahlil va sintez metodlari yordamida mahalla institutining yoshlar tarbiyasidagi vazifalari, milliy qadriyatlarni shakllantirish omillari hamda mavjud

muammolar ilmiy jihatdan umumlashtirildi. Qiyosiy tahlil metodi orqali O'zbekiston tajribasi Yaponiya, Janubiy Koreya, Germaniya va Singapur kabi davlatlarda yoshlarni milliy va fuqarolik qadriyatlari ruhida tarbiyalash amaliyoti bilan taqqoslanib, milliy sharoitga mos keladigan samarali yondashuvlar aniqlandi.

Shuningdek, kuzatish, umumlashtirish va mantiqiy tahlil metodlari asosida mahallalarda amalga oshirilayotgan ma'naviy-ma'rifiy tadbirlar, yoshlar bilan ishlash tizimi hamda oila-mahalla-ta'lim muassasalari hamkorligining amaliy natijalari baholandi. Ilmiy adabiyotlar va me'yoriy-huquqiy hujjatlarni kontent tahlil qilish orqali yoshlar ongida milliy qadriyatlarni shakllantirishga ta'sir etuvchi asosiy omillar hamda ularning o'zaro bog'liqligi ochib berildi. Tadqiqotning ilmiy yangiligi mahalla institutining yoshlar ongida milliy qadriyatlarni shakllantirishdagi tarbiyaviy salohiyatini zamonaviy ijtimoiy jarayonlar nuqtayi nazaridan kompleks baholash, globallashuv va raqamli axborot makoni sharoitida yuzaga kelayotgan ma'naviy tahdidlarni tahlil qilish hamda mahalla, oila va ta'lim muassasalari hamkorligini takomillashtirishga qaratilgan ilmiy-amaliy tavsiyalar ishlab chiqilganligi bilan belgilanadi. Mazkur metodologik yondashuv tadqiqot natijalarining ilmiy asoslanganligi, xolisligi va ishonchliligini ta'minlaydi. Olingan natijalar mahalla institutining tarbiyaviy faoliyatini takomillashtirish, yoshlar ongida milliy qadriyatlarni mustahkamlash, ularning ma'naviy-axloqiy kamolotini yuksaltirish hamda fuqarolik jamiyatini rivojlantirishga qaratilgan ilmiy va amaliy faoliyat uchun metodik asos bo'lib xizmat qiladi.

Mahalla institutining yoshlar tarbiyasidagi o'rni

Mahalla o'zbek xalqining ko'p asrlik ijtimoiy tajribasi asosida shakllangan fuqarolik jamiyatining muhim institutlaridan biri bo'lib, u jamiyatda hamjihatlik, o'zaro yordam, mehr-oqibat va milliy qadriyatlarni saqlashda beqiyos ahamiyat kasb etadi. Mustaqillik yillarida mahalla institutining huquqiy maqomi va vakolatlari yanada mustahkamlanib, uning yoshlar tarbiyasidagi mas'uliyati sezilarli darajada oshirildi. Bugungi kunda mahalla nafaqat hududdagi ijtimoiy muammolarni hal etuvchi institut, balki yosh avlodni milliy va umuminsoniy qadriyatlar ruhida tarbiyalovchi muhim ma'naviy maktab vazifasini ham bajarmoqda. Mahallalarda tashkil etilayotgan ma'naviy-ma'rifiy tadbirlar, milliy bayramlar, hasharlar, kitobxonlik tanlovlari, sport musobaqalari va madaniy uchrashuvlar yoshlarning milliy an'ana va urf-odatlariga hurmat ruhida kamol topishiga xizmat qilmoqda. Ayniqsa, keksa avlod vakillari, nuroniylar va ziyolilar ishtirokidagi uchrashuvlar yoshlarning tarixiy xotirasini mustahkamlash, ularda Vatanga muhabbat va milliy g'urur tuyg'ularini shakllantirishda muhim tarbiyaviy ahamiyatga ega.

Milliy qadriyatlarning yoshlar kamolotidagi ahamiyati

Milliy qadriyatlar xalqning tarixiy taraqqiyoti davomida shakllangan ma'naviy, axloqiy va madaniy boyliklar majmui bo'lib, ular yosh avlodning shaxs sifatida kamol topishida muhim o'rin tutadi. Milliy qadriyatlarga hurmat insonda o'z xalqining tarixi, tili, madaniyati va urf-odatlariga sadoqat hissini rivojlantiradi. Shu bilan birga, milliy qadriyatlar bag'rikenglik, insonparvarlik, mehnatsevarlik, halollik va adolat kabi umuminsoniy fazilatlar bilan uyg'un holda namoyon bo'ladi.

Yoshlar ongida milliy qadriyatlarni shakllantirish ularning ma'naviy immunitetini mustahkamlashda muhim omildir. Milliy qadriyatlarni chuqur anglagan yoshlar turli yot g'oyalar, ekstremistik qarashlar, ommaviy madaniyatning salbiy ta'siri va axborot xurujlariga nisbatan tanqidiy yondasha oladi. Shu sababli mahalla, oila va ta'lim muassasalari tomonidan olib borilayotgan tarbiyaviy ishlar yoshlarning milliy o'zligini anglashini kuchaytirishga qaratilishi zarur.

Oila, mahalla va ta'lim muassasalari hamkorligining ahamiyati

Yoshlar tarbiyasida oila, mahalla va ta'lim muassasalari o'zaro uzviy bog'liq tizimni tashkil etadi. Oilada shakllangan dastlabki axloqiy qarashlar va odob me'yorlari mahalladagi ijtimoiy muhit orqali mustahkamlanadi, ta'lim muassasalarida esa ilmiy bilim va zamonaviy kompetensiyalar bilan boyitiladi. Ushbu uch institutning samarali hamkorligi yoshlarning barkamol shaxs sifatida shakllanishida muhim omil hisoblanadi. Mahallalarda ota-onalar, pedagoglar, nuroniylar va yoshlar yetakchilari ishtirokida tashkil etilayotgan davra suhbatlari, ma'naviy-ma'rifiy uchrashuvlar, kitobxonlik aksiyalari hamda ijtimoiy loyihalar yoshlarning milliy qadriyatlarga bo'lgan qiziqishini oshiradi. Ayniqsa, buyuk ajdodlarimizning ilmiy va ma'naviy merosini o'rganishga qaratilgan tadbirlar yoshlarning tarixiy xotirasini boyitish va milliy iftixorini yuksaltirishda muhim vosita bo'lib xizmat qiladi.

Globallashuv sharoitida milliy qadriyatlarni asrash masalalari

Globallashuv dunyo xalqlari o'rtasidagi iqtisodiy, siyosiy va madaniy aloqalarni kengaytirish bilan birga, ayrim salbiy oqibatlarni ham yuzaga keltirmoqda. Internet va ijtimoiy tarmoqlarning ommalashuvi natijasida yoshlar turli axborot oqimlariga duch kelmoqda. Ularning ayrimlari yoshlar ongiga salbiy ta'sir ko'rsatib, milliy qadriyatlarga befarqlik, iste'molchilik kayfiyati va individualizmni kuchaytirishi mumkin.

Shu sababli mahalla institutining ma'naviy-ma'rifiy faoliyatini zamonaviy talablar asosida tashkil etish dolzarb vazifa hisoblanadi. Raqamli platformalar orqali milliy qadriyatlarni targ'ib qiluvchi kontent yaratish, yoshlar ishtirokida madaniy loyihalarni amalga oshirish, tarixiy obidalar va muqaddas qadamjolarga sayohatlar uyushtirish hamda milliy hunarmandchilik va xalq og'zaki ijodini targ'ib etish yoshlarning milliy o'zligini mustahkamlashga xizmat qiladi.

Mahalla faoliyatini rivojlantirishning istiqbollari

Bugungi kunda mahalla institutining tarbiyaviy salohiyatini yanada oshirish uchun innovatsion yondashuvlarni keng joriy etish zarur. Xususan, yoshlar bilan ishlashda zamonaviy pedagogik texnologiyalar, raqamli ta'lim vositalari va interaktiv usullardan foydalanish samaradorlikni oshiradi. Mahallalarda "Ma'naviyat markazlari", "Yoshlar klublari", "Kitobxonlar maktabi" va "Milliy qadriyatlar akademiyasi" kabi tashabbuslarni rivojlantirish yoshlarning intellektual va ma'naviy salohiyatini yuksaltirishga xizmat qiladi. Bundan tashqari, mahalla faollari, yoshlar yetakchilari va pedagoglarning malakasini muntazam oshirish, ularni zamonaviy tarbiya metodlari bo'yicha o'qitish ham muhim ahamiyat kasb etadi. Oliy ta'lim muassasalari, ilmiy markazlar, nodavlat notijorat tashkilotlari

va ommaviy axborot vositalari bilan hamkorlikni kengaytirish orqali mahalla institutining yoshlar tarbiyasidagi imkoniyatlarini yanada rivojlantirish mumkin.

Shuningdek, mahallalarda milliy urf-odatlar, xalq og'zaki ijodi, milliy o'yinlar, qadimiy kasb-hunarlar va oilaviy qadriyatlarni targ'ib etishga qaratilgan loyihalarni ko'paytirish maqsadga muvofiqdir. Bu tashabbuslar yoshlarning milliy o'zligini anglashini mustahkamlash, tarixiy merosga hurmatini oshirish va jamiyatdagi ijtimoiy faolligini kuchaytirishga xizmat qiladi.

Umuman olganda, mahalla instituti yoshlar ongida milliy qadriyatlarni shakllantirishning eng muhim ijtimoiy institutlaridan biri hisoblanadi. Uning tarbiyaviy salohiyatidan samarali foydalanish, oila va ta'lim muassasalari bilan hamkorlikni mustahkamlash hamda zamonaviy yondashuvlarni amaliyotga tatbiq etish orqali ma'naviy yetuk, vatanparvar va tashabbuskor yosh avlodni voyaga yetkazish mumkin. Bu esa Yangi O'zbekiston taraqqiyotining mustahkam ma'naviy poydevorini yaratishda muhim omil bo'lib xizmat qiladi.

Muammolar va istiqbolli takliflar

Bugungi kunda yoshlar ongida milliy qadriyatlarni shakllantirish borasida davlat va jamiyat tomonidan keng ko'lamli ishlar amalga oshirilayotgan bo'lsa-da, ushbu yo'nalishda ayrim tizimli muammolar saqlanib qolmoqda. Globallashuv, raqamli axborot makonining kengayishi va ommaviy madaniyat ta'sirining kuchayishi yoshlarning ma'naviy dunyoqarashi hamda qadriyatlar tizimiga bevosita ta'sir ko'rsatmoqda. Shu sababli mahalla institutining tarbiyaviy salohiyatini yanada kuchaytirish bugungi kunning dolzarb vazifalaridan biridir. Mavjud muammolardan biri ayrim mahallalarda ma'naviy-ma'rifiy tadbirlarning zamonaviy shakllarda tashkil etilmayotganidir. Ba'zi hollarda tadbirlar faqat rasmiy tusda o'tkazilib, yoshlarning qiziqishi va ehtiyojlari yetarli darajada hisobga olinmaydi. Natijada yoshlarning bunday tadbirlardagi ishtiroki va faolligi pasayadi. Yana bir muhim muammo — oila, mahalla va ta'lim muassasalari o'rtasidagi hamkorlikning barcha hududlarda bir xil darajada yo'lga qo'yilmaganidir. Tarbiyaviy ishlarning uzviyligi ta'minlanmaganda, yoshlarning ma'naviy rivojlanishida uzilishlar yuzaga kelishi mumkin. Ayrim ota-onalarning farzand tarbiyasidagi faolligi yetarli emasligi ham milliy qadriyatlarni singdirish jarayoniga salbiy ta'sir ko'rsatadi.

Shuningdek, internet va ijtimoiy tarmoqlarda milliy qadriyatlarni targ'ib qiluvchi sifatli, zamonaviy va yoshlar uchun jozibador media mahsulotlar yetarli emas. Natijada ayrim yoshlar chet el ommaviy madaniyati ta'siriga ko'proq berilib, milliy urf-odat va an'analarga nisbatan befarq munosabatni shakllantirishi mumkin. Mahalla faollari, yoshlar yetakchilari va ma'naviy-ma'rifiy ishlar bilan shug'ullanuvchi mutaxassislarning zamonaviy pedagogik va psixologik yondashuvlar bo'yicha malakasi ham barcha hududlarda bir xil emas. Bu esa yoshlar bilan ishlash samaradorligiga salbiy ta'sir ko'rsatadi. Mazkur muammolarni bartaraf etish maqsadida quyidagi istiqbolli takliflarni amalga oshirish maqsadga muvofiq hisoblanadi: Mahallalarda yoshlar uchun zamonaviy formatdagi ma'naviy-ma'rifiy loyihalar, debatlar, intellektual o'yinlar, kitobxonlik klublari va madaniy festivallarni muntazam tashkil etish. Oila–mahalla–ta'lim muassasasi hamkorligini institutsional asosda mustahkamlash, ota-onalar uchun milliy tarbiya va media savodxonlik bo'yicha seminar hamda treninglarni

yo'lga qo'yish. Milliy qadriyatlarni targ'ib qiluvchi raqamli platformalar, mobil ilovalar, podkastlar, qisqa videoroliklar va ijtimoiy tarmoqlar uchun zamonaviy media kontentlarni yaratish hamda yoshlar ishtirokini kengaytirish. Mahalla faollari va yoshlar yetakchilarining kasbiy malakasini muntazam oshirish, ularga innovatsion pedagogika, psixologiya, kommunikatsiya va axborot texnologiyalaridan foydalanish bo'yicha maxsus o'quv dasturlarini tashkil etish. Buyuk ajdodlarimizning ilmiy va ma'naviy merosini yoshlar orasida keng targ'ib qilish, tarixiy obidalar, muzeylar va muqaddas qadamjolariga ma'rifiy sayohatlarni tizimli ravishda tashkil etish. Mahallalarda milliy urf-odatlar, xalq og'zaki ijodi, hunarmandchilik, milliy sport turlari va xalq amaliy san'atiga bag'ishlangan loyihalarni kengaytirish orqali yoshlarning milliy o'zligini anglashini kuchaytirish. Yoshlarning tashabbuslarini qo'llab-quvvatlash maqsadida "Eng namunali mahalla loyihasi", "Milliy qadriyatlar targ'ibotchisi" va "Faol yoshlar tashabbusi" kabi tanlov va grant dasturlarini yo'lga qo'yish. Mahalla institutining tarbiyaviy faoliyatini baholash mezonlarini takomillashtirish hamda ma'naviy-ma'rifiy tadbirlar samaradorligini muntazam monitoring qilish tizimini joriy etish.

Xulosa

Xulosa qilib aytganda, mahalla instituti yoshlar ongida milliy qadriyatlarni shakllantirish, ularning ma'naviy-axloqiy kamolotini ta'minlash va fuqarolik mas'uliyatini rivojlantirishda muhim ijtimoiy institut hisoblanadi. Mahalla asrlar davomida shakllangan milliy an'ana va urf-odatlarni avloddan avlodga yetkazib kelayotgan tarbiya maskani sifatida yoshlarning milliy o'zligini anglashida, Vatanga muhabbat, insonparvarlik, bag'rikenglik, mehnatsevarlik va milliy g'urur kabi fazilatlarni shakllantirishda muhim o'rin egallaydi. Tadqiqot natijalari shuni ko'rsatdiki, oila, mahalla va ta'lim muassasalari o'rtasidagi uzviy hamkorlik yoshlar tarbiyasining samaradorligini oshiruvchi asosiy omillardan biridir. Mahallalarda tashkil etilayotgan ma'naviy-ma'rifiy tadbirlar, milliy bayramlar, kitobxonlik loyihalari, sport va madaniy tadbirlar yoshlarning ijtimoiy faolligini oshirish, ularni milliy qadriyatlarga hurmat ruhida tarbiyalash hamda bo'sh vaqtini mazmunli tashkil etishda muhim ahamiyat kasb etmoqda.

Shu bilan birga, globallashuv, raqamli axborot makonining kengayishi va ommaviy madaniyat ta'siri yoshlar ongiga turlicha ta'sir ko'rsatmoqda. Bu esa milliy qadriyatlarni zamonaviy yondashuvlar asosida targ'ib etish, yoshlarning media savodxonligini oshirish, tanqidiy fikrlash ko'nikmalarini rivojlantirish va mafkuraviy immunitetini mustahkamlash zarurligini ko'rsatadi. Mahalla institutining tarbiyaviy faoliyatini zamonaviy pedagogik texnologiyalar va innovatsion usullar bilan boyitish ushbu yo'nalishdagi ishlar samaradorligini yanada oshiradi. Kelgusida mahalla faoliyatini raqamlashtirish, yoshlar bilan ishlashda innovatsion loyihalarni keng joriy etish, mahalla faollari va yoshlar yetakchilarining kasbiy salohiyatini oshirish, shuningdek, davlat organlari, ta'lim muassasalari va fuqarolik jamiyati institutlari o'rtasidagi hamkorlikni mustahkamlash muhim vazifalardan biri bo'lib qoladi. Milliy qadriyatlarni targ'ib etishga qaratilgan zamonaviy media loyihalar, ma'rifiy

platformalar va yoshlar tashabbuslarini qo'llab-quvvatlash mexanizmlarini rivojlantirish orqali tarbiyaviy ishlar samaradorligini sezilarli darajada oshirish mumkin.

Umuman olganda, mahalla institutining tarbiyaviy salohiyatidan samarali foydalanish, milliy qadriyatlarni zamonaviy talablarga mos ravishda targ'ib qilish hamda yoshlarni ijtimoiy va ma'naviy jihatdan qo'llab-quvvatlash orqali ma'naviy barkamol, vatanparvar, milliy o'zligini anglagan va yurt taraqqiyotiga munosib hissa qo'sha oladigan yosh avlodni voyaga yetkazish mumkin. Mazkur tadqiqot natijalari mahalla tizimini takomillashtirish, yoshlar siyosati samaradorligini oshirish hamda milliy qadriyatlarni asrab-avaylash va rivojlantirish bo'yicha olib boriladigan ilmiy izlanishlar va amaliy faoliyat uchun muhim ilmiy-uslubiy asos bo'lib xizmat qiladi.

Foydalanilgan adabiyotlar

1. O'zbekiston Respublikasi Konstitutsiyasi. – Toshkent: O'zbekiston, 2023.
2. O'zbekiston Respublikasining "Yoshlarga oid davlat siyosati to'g'risida"gi Qonuni. 2016-yil 14-sentabr, O'RQ–406.
3. O'zbekiston Respublikasining "Fuqarolarning o'zini o'zi boshqarish organlari to'g'risida"gi Qonuni (yangi tahrir). – Toshkent, 2023.
4. O'zbekiston Respublikasi Prezidentining 2022-yil 28-yanvardagi **PF–60-son Farmoni**. *2022–2026-yillarga mo'ljallangan Yangi O'zbekistonning taraqqiyot strategiyasi to'g'risida*.
5. O'zbekiston Respublikasi Prezidentining 2023-yil 11-sentabrdagi **PF–158-son Farmoni**. *"O'zbekiston – 2030" strategiyasi to'g'risida*.
6. Mirziyoyev Sh.M. **Yangi O'zbekiston strategiyasi**. – Toshkent: O'zbekiston, 2021.
7. Mirziyoyev Sh.M. **Erkin va farovon, demokratik O'zbekiston davlatini birgalikda barpo etamiz**. – Toshkent: O'zbekiston, 2016.
8. Mirziyoyev Sh.M. **Qonun ustuvorligi va inson manfaatlarini ta'minlash – yurt taraqqiyoti va xalq farovonligining garovi**. – Toshkent: O'zbekiston, 2017.
9. Mahalla uyushmasi. **Mahalla faoliyatini rivojlantirish bo'yicha uslubiy tavsiyalar**. – Toshkent, 2023.
10. Yoshlar ishlari agentligi. **Yoshlar siyosatini amalga oshirish bo'yicha uslubiy qo'llanma**. – Toshkent, 2024.
11. O'zbekiston Respublikasi Oila va xotin-qizlar qo'mitasi. **Oila va mahalla hamkorligi: uslubiy tavsiyalar**. – Toshkent, 2023.

12. O'zbekiston Respublikasi Milliy statistika qo'mitasi. **O'zbekistonning ijtimoiy-iqtisodiy holati. Statistik to'plam.** – Toshkent, 2024.
13. Karimov I.A. **Yuksak ma'naviyat – yengilmas kuch.** – Toshkent: Ma'naviyat, 2008.
14. Abdurahmonov Q.X. **Mehnat iqtisodiyoti.** – Toshkent: Iqtisodiyot, 2019.
15. Musurmonova O. **Oila ma'naviyati va yoshlar tarbiyasi.** – Toshkent: O'qituvchi, 2020.